

Tine Brødegaard Hansen i RÆSON:

Oprør fra forstæderne

”Urolighederne i november og december 2005 hærgede sort set alle franske storbyforstæder: 10.000 biler blev brændt, 200 offentlige bygninger stukket i brand, 120 politifolk såret og over 3.200 personer anholdt. Jacques Chirac indførte som svar en nødretslov – med den begrundelse, at organiserede kriminelle stod bag uroen. Men dén påstand byggede mere på fordomme end fakta. En rapport fra den franske efterretningstjeneste slår nemlig fast, at urolighederne nok var voldsomme, men at de ikke var udtænkt af snedige forbrydere. Netop derfor er der grund til at spørge, hvordan det kunne gå så galt i landet, hvor alle ved lov er lige uanset farve, religion eller oprindelse. En vigtig del af forklaringen skal findes i den franske nations fortrængte fortid.”

Tine Brødegaard Hansen retter i en stor analyse for RÆSON en alvorlig kritik mod den franske regerings håndtering af optøjerne i de franske forstæder. Den manglende forståelse for oprørets sociale dimension er ifølge forfatteren en konsekvens af, at Frankrig aldrig har taget et reelt opgør med kolonitiden eller de franske nordafrikaneres fortsatte andenrangsstatus.

Af Tine Brødegaard Hansen

BEGIVENHEDSFORLØBET I 2005:

- To unge fra Paris-forstaden Clichy-sous-Bois dør 27. oktober på en transformatorstation, hvor de har søgt tilflugt fra politiet. Uheldet fører til optøjer, der spreder sig til stort set alle franske storbyforstæder.
- Urolighederne topper natten mellem den 6. og 7. november, hvor 274 kommuner ifølge en fortrolig rapport fra det franske politis efterretningstjeneste rammes af vold og 1.408 biler brændes af på én nat.
- 8. november indfører præsident Jacques Chirac nødretsloven.
- I alt blev 10.000 biler brændt af, 200 offentlige bygninger stukket i brand, 120 politifolk såret og over 3.200 personer anholdt i løbet af de tre uger, optøjerne varede
- Aldrig før er så mange steder blevet angrebet på samme tid, og optøjernes spredning er ikke organiseret, men derimod udtryk for en folkelig opstand blandt frustrerede unge i forstæderne, skriver efterretningstjenesten, der opgør skaderne for tre ugers optøjer til over 250 millioner euro (1,9 mia. kr.).
- Den 4. januar ophæver præsident Jacques Chirac nødretsloven, der blev opretholdt hen over nytåret af frygt for nye ”uroligheder”.

I november 2005 indførte Frankrig en nødretslov for at dæmme op for de uroligheder, der i flere uger hærgede de franske forstæder. Loven medførte bl.a. et udgangsforbud, og regeringens begrundelse for at indføre den var, at organiserede kriminelle stod bag uroen. Den begrundelse byggede mere på fordomme end fakta. En rapport fra den franske efterretningstjeneste slår nemlig fast, at nok var urolighederne voldsomme, men de var ikke udtænkt af snedige forbrydere. Netop derfor er der grund til at spørge, hvordan det kunne gå så galt i landet, hvor alle ved lov er lige uanset farve, religion eller oprindelse. En vigtig del af forklaringen skal findes i den franske nations fortrængte fortid. I 1961 lå et

udgangsforbud rettet mod franske algeriere til grund for en fredelig algerisk demonstration, der blev brutalt nedkæmpet af det franske politi med regeringens velsignelse. Reminiscenserne af det manglende opgør med årsagerne til demonstrationen og det blodbad den udmøntede sig i, kan genfindes i opstanden i Frankrigs forarmede forstæder den dag i dag.

Ikke spontane frustrationer

En overskrift i Berlingske Tidende proklamerede den 26. december sidste år, at den franske opstand var et

udbrud af spontane frustrationer. Overskriften refererer til konklusionerne i en fortrolig rapport udfærdiget af det franske politis efterretningstjeneste om baggrunden for "urolighederne" i de franske forstæder i oktober/november – en rapport, som blev opsnappet af en fransk avis. Efterretningstjenesten konkluderede, at optøjerne ikke var organiseret af kriminelle bander, men skyldtes de dårlige forhold unge i forstæderne, ofte af nordafrikansk oprindelse, lever under. Disse forhold er bl.a. en følge af racisme på bolig- og arbejdsmarkedet. Indenrigsminister Nicolas Sarkozys udlægning af begivenhederne var den stik modsatte. Ifølge ham var opstanden organiseret kriminalitet udført af rakkerpak. Sarkozys og premierminister Dominique de Villepins svar på problemerne var lige så firkantet som deres opfattelse af bagmændene. Forbryderne skulle straffes hårdt og et udgangsforbud udstedes.

Det er langt fra overraskende, at regeringens fremmeste folk, deriblandt landets mulige kommende præsident Sarkozy, reagerer så kraftigt. Det er heller ikke overraskende, at urolighederne i det store og hele viser sig ikke at have været organiserede, planlagte eller centralt styrede.

Det er langt fra overraskende, at regeringens fremmeste folk, deriblandt landets mulige kommende præsident Sarkozy, reagerer så kraftigt. Det er heller ikke overraskende, at urolighederne i det store og hele viser sig ikke at have været organiserede, planlagte eller centralt styrede. Disse forhold skyldes, modsat hvad overskriften i Berlingske Tidende hævder, at forstædernes beboeres frustrationer langt fra er spontane – de er tværtimod en meget gammel nyhed.

For når regeringen i dag taler stærkt nedsættende om uromagerne som nogen, der "ikke skyr nogen midler for at sprede vold og kaos" (Villepin i Politiken 9/11 2005) samt går til yderligheder med udgangsforbud for befolkningen i forstæderne, hvoraf mange er nordafrikanere, er det ikke første gang i Frankrigs historie. Således fik algeriere bosiddende i Paris og omegn natligt udgangsforbud i 1961. Dette resulterede i en fredelig

demonstration, der senere blev blodigt nedkæmpet af det franske politi. Den franske nation har aldrig taget det ubehagelige opgør med udgangsforbuddet fra 1961, hvilket er et udtryk for algeriernes, og i et større perspektiv, nordafrikanernes, andenrangstatus i Frankrig. Datidens udgangsforbud og de fatale konsekvenser det fik, er siden blevet fortrængt af den kollektive, nationale erindring og ligger delvist til grund for den nutidige uro.

Kampen i Paris

I oktober 1961 var den algeriske selvstændighedskrig under et år fra at afslutte Frankrigs mere end 130 år lange kolonisering af Algeriet. Men forhandlingerne mellem Frankrig og Algeriet var gået i hårdknude - bl.a. over franske krav om retten til Saharas olieforekomster. Algeriet-krigen havde på det tidspunkt bredt sig fra Algeriet til Frankrig, hvor den udspillede sig i selveste kolonimetropolens hovedstad - Paris. Algeriets nationalistiske bevægelse F.L.N. optrappede deres terror rettet mod parisiske politistationer, hvilket medførte mange dræbte politimænd. Politiet fik på sin side støtte af hemmelige politienheder, udgjort af trænedede efterretningsfolk fra krigen i Algeriet. Angiveligt har politiets forsøg på at dæmme op for den algeriske terror i vid udstrækning ramt den nordafrikanske befolkning i Paris generelt. Fakta er i alt fald, at talrige torturerede lig af nordafrikansk afstamning kunne fiskes op af Seinen og pilles ned fra løkker i Boulogneskovens træer i månederne op til oktober 1961. Politiets forklaringer om, at ligene skyldtes stridigheder mellem Algeriets to nationalistiske fraktioner, F.L.N. og M.L.N., tilfredsstillende ikke ambassadørerne fra Marokko, der var oprørte over at se deres landsmænd forsvinde eller dræbt på mystisk vis.

Det politiske klima var ophedet, og det var ikke blot brændende biler men lig af franske politimænd, det handlede om. Derfor måtte noget gøres. Den 5. oktober 1961 kulminerede regeringens hårde linie over for F.L.N. i et udgangsforbud, der ramte 150.000 algeriere bosat i Paris og omegn og var i kraft fra kl. 20.30 om aftenen til 05.30 om morgenen. Udgangsforbuddet var en forfatningsstridig understregning af algeriernes andenrangstatus i den franske nation, og det stod i skarp kontrast til kolonitidens retorik, der postulerede at algerierne var stillet lige med de indfødte franskmænd. Ifølge paragraf 2 i forfatningen fra 1958 er alle franske borgere garanteret lighed for loven uanset oprindelse, race eller religion. Men der er

åbenbart undtagelser. En nødretslov fra 1955 kan bruges til at tilsidesætte borgeres frihedsrettigheder, og det blev gjort i 1961 såvel som i dag af Chirac-Villepin-Sarkozy regeringen.¹

Frankrig i krig mod sig selv?

Men hvordan kunne Frankrig føre krig mod sig selv - og er det stadig dét, Frankrig gør? Algeriet var i 1961 opdelt i tre franske departementer og blev betragtet som en del af Frankrig, hvilket gjorde algerierne franske - eller næsten. Den officielle betegnelse var *Français Musulmans d'Algérie*. Altså var algerierne franskmænd, men benævntes samtidig muslimer fra Algeriet. Denne sproglige forbeholdenhed havde rod i reelle antipatier, der eksisterede før Algeriet-krigen og i høj grad også efter. En hel befolkningsgruppe, algerierne, blev med udgangsforbuddet straffet grundet en algerisk terrorbevægelses aktiviteter. Det er en metode, der stadig anvendes af regeringer verden over, men dengang som nu har metoden tendens til at forstærke sympatien med terrorbevægelsesnes sag. Ydermere var udgangsforbuddet funderet i en racistisk praksis, da politiet håndhævede det på baggrund af folks udseende, hvilket i parentes bemærket, var et held for de blonde og lyse kabyler blandt algerierne.

Reaktionen på udgangsforbuddet var, at F.L.N. opfordrede til en demonstration for alle algeriske mænd, kvinder og børn i Paris-området den 17. oktober 1961. Demonstrationen skulle foregå fredeligt med deltagelse af kvinder og børn. Ligeledes skulle demonstrationen finde sted på åben gade midt i Paris for at påkalde sig den franske offentligheds sympati. Tanken var, at en sådan sympati dels kunne virke som en beskyttelse mod politiet under demonstrationen og på længere sigt fremme forståelsen for Algeriets selvstændighedsbestrebelse over for Frankrig.

De franske barbarer

Der er ikke et entydigt svar på, hvorfor den franske regering for en hver pris ønskede at opløse den fredelige algeriske demonstration. Formentlig kan regeringens - og dele af befolkningens - stærke

reaktioner kobles til den andenrangstatus, man havde vænnet sig til at tildele algerierne i løbet af kolonitiden. Den retorik gik hånd i hånd med forestillingerne om den franske nations humanisme - Frankrig som menneskerettighedernes oprindelsesland; republikkens udelelighed og dens civiliserende mission. En algerisk demonstration midt i Paris ville derfor være en hån større end kolonimagten Frankrig kunne acceptere. Særligt når demonstrationen protesterede mod det åbenlyst forfatningsstridige udgangsforbud, mod politiets drab, mod koloniseringen af Algeriet og desuden appellerede til den franske befolkning og til de republikanske værdier via bannere og slagord. Demonstrationen byttede rollerne om: Nu var det franskmændene og den franske nation, der var barbarerne - og algerierne, der forsøgte at civilisere kolonimagten og påkaldte sig retten til at være frie og lige.

Demonstrationen byttede rollerne om: Nu var det franskmændene og den franske nation, der var barbarerne - og algerierne, der forsøgte at civilisere kolonimagten og påkaldte sig retten til at være frie og lige.

Politichefen Maurice Papon, som tidligere havde vist sin effektivitet ved jødedeportationerne under Vichy-styret, fik carte blanche til at opløse demonstrationen med alle midler. Dele af politikorpset levede fuldt op til dette. Ved centrale metroudgange stod politiet parat til at arrestere de algeriske demonstranter. Politiet trak ligeledes stavene mod demonstranterne, slog dem og affyrede skud mod dem. Flere blev kastet i Seinen ved Portes de Paris og Saint Michel-broen. Gennem flere timer udspillede jagten på personer af nordafrikansk udseende sig, ofte i nærvær af den parisiske befolkning, der vendte det blinde øje til. Flere end 10.000 algeriere blev arresteret. De arresterede algeriere blev interneret i fire dage på stadionerne Palais des Sports, Parc des Expositions, stade de Coubertin og Centret for identifikation i Vincennes. I løbet af disse dage blev de algeriske demonstranter systematisk udsat for vold. Flere blev senere sendt til interneringslejre i Algeriet, hvor de efterfølgende blev udsat for mishandling.

¹ I et kommuniké skrevet af Frankrigs Kommunistiske Arbejderparti PCOF den 9. november i år fremhæves det, at regeringen med udgangsforbuddene i år frembringer minder om kolonitidens sorteste år. Nødretsloven af 1955 blev ifølge PCOF vedtaget grundet Algeriet-krigen - og den medførte at "et arsenal af undertrykkelsesværktøjer overdrages til indenrigsministeriet og politicheferne, med alle de nødvendige midler til deres praktiske anvendelse"

Dagene efter demonstrationen lød det officielle dødstal på tre døde - to algeriere og en politibetjent. Selvom demonstranterne i 1961 var ubevæbnede, anslår Jean-Luc Einaudi, der har skrevet flere anerkendte bøger om emnet, at over 200 algeriere døde i forbindelse med politiets undertrykkelse af demonstrationen. I dagene efter demonstrationen overdrev regeringen den kriminelle karakter af opstanden: man hævdede, at de algeriske demonstranter var bevæbnede, farlige og skyld i en politimands død. Disse påstande måtte siden hen trækkes tilbage.

Magthavernes tendens til at dæmonisere demonstranterne kan sammenlignes med Sarkozys forsøg på at stigmatisere deltagerne i forstædernes opstande som organiserede kriminelle, hvis kvarterer burde "højtryksspules for rakkerpak" (Politiken 5/1 2006). Sarkozy er politisk kendt for at profilere sig på lov og orden. Med opstanden i forstæderne så den formentlig kommende præsidentkandidat sit snit til at optræde som "stærk mand" og beslutsom leder. Noget den franske offentlighed historisk set har en svaghed for. Den slags politiske signaler har ikke til formål at gå i dialog med forstædernes unge, men er rettet mod bl.a. sociologernes kritik af regeringens mangelfulde indsats på integrationsområdet samt den utrygge offentlighed.

Magthavernes tendens til at dæmonisere demonstranterne kan sammenlignes med Sarkozys forsøg på at stigmatisere deltagerne i forstædernes opstande som organiserede kriminelle, hvis kvarterer burde "højtryksspules for rakkerpak".

Den kollektive fortrængning

I de følgende årtier blev den algeriske demonstration den 17. oktober 1961 kun kortfattet nævnt i medierne og primært med fokus på de ødelæggelser, demonstrationen havde medført. De få bøger og film om emnet bliver underlagt censur. Selv en regeringsrapport fra 1998 nedtoner omfanget af dræbte. Historikeren Brunet udgav i 1999 en bog, der

ser demonstrationen som en kamp mellem politiet og F.L.N. frem for at lægge vægten på det store antal af almindelige algeriske demonstranter. I år 2000 fejrede politiet i Paris 200-året for deres oprettelse med en bog om korpssets historie. Den historie meldte intet om demonstrationen i 1961.

I Oktober 2001 markerede man 40-året for massakren 17. oktober 1961. Talrige begivenheder fandt sted, heriblandt flere bogudgivelser og udstillinger. I Paris blev der af kommunen opsat en mindeplakette på Saint-Michelbroen med følgende inskriptionen: "Til minde om de talrige algeriere, der blev dræbt under den blodige undertrykkelse af den fredelige demonstration den 17. oktober 1961". Denne officielle anerkendelse havde taget 40 år. Ydermere blev anerkendelsen kun et gyldigt, men ikke endegyldigt, opgør med tavsliggørelsen, idet hverken politikere eller politifolk er blevet draget til ansvar for massakren i 1961. Den har heller ikke umuliggjort de dårlige forhold for nordafrikanere og andre immigranter, statens undertrykkelsesmekanismer - eller forhindret, at den politiske retorik igen er dukket op til overfladen i 2005. Assemblée Nationale og Senatet har, så vidt vides stadig ikke anerkendt realiteten og omfanget af de overgreb, der blev begået den 17. oktober 1961. Alt dette vidner om den fortsatte relevans, det har at tale om fortrængningen af fortiden i forhold til nutidige og fremtidige hændelser.

Med hensyn til demonstrationens kritik af koloniseringen, går det heller ikke meget bedre. En omstridt lov af 23. februar 2005 slår således fast, at Frankrigs kolonisering, særligt i de nordafrikanske lande, har haft mange positive effekter. Dette skulle franske skolebørn undervises i. Loven har dog skabt stor debat såvel i Frankrig som udenfor. En planlagt venskabsaftale mellem Frankrig og Algeriet blev således lagt på is. Sarkozy blev citeret for at sige at "man bør ikke udvise overdreven anger over kolonitiden" (Berlingske Tidende 9/1 2006), mens præsident Chirac derimod var indstillet på at omskrive loven i erkendelse af, at den splittede franskmændene. Begrundelsen for at omskrive loven er således ikke, at den på forkastelig vis underspiller de ødelæggende menneskelige og strukturelle følger af Frankrigs koloniseringer men snarere, at loven truer nationens enhed.

Dermed indskriver Chirac sig i den franske nations lange tradition for nationslegitimerende diskurser, der tilsyneladende er hævet over historiske fakta og sågar overholdelsen af menneskerettighederne. Den ophedede diskussion om loven har dog resulteret i, at den forkætrede paragraf

om koloniseringernes positive rolle er blevet trukket tilbage. Ydermere har Chirac annonceret, at den 10. maj bliver officiel mindedag for afskaffelsen af slaveriet. Den dato markerer nemlig vedtagelsen af en lov, der anerkender slavehandel og slaveri som forbrydelser mod menneskeheden. En lov der vel at mærke blev vedtaget 10. maj år 2001.

En social protest?

”Urolighederne” i forstæderne anno 2005 blev udløst af en banal hændelse. En politijagt på to unge resulterede i deres død i Paris-forstaden Clichy-sous-Bois. Sociologer og andre med indsigt i forstædernes vilkår meldte straks ud, at ”urolighederne” kunne kobles til de dårlige forhold i forstæderne herunder racisme og diskrimination af særligt nordafrikanere. I det perspektiv kan opstanden i 2005 sammenlignes med demonstrationen i 1961. Begge hændelser rummer nemlig en sprængfarlig kritik af den franske nation, dens værdier og dens - tidligere civiliserende nu integrerende - mission. Derfor kalder nationens repræsentanter den sociale protest for ’organiseret kriminalitet’ - med potentiale til at omstyrte den franske retsstat. Derfor udgangsforbuddet – som i 1961, hvor magthaverne var prægede af de samme mekanismer.

For selvom baggrunden for udgangsforbuddet i 2005 i høj grad adskiller sig fra det i 1961 er visse ting uforandrede. Hverken demonstrationen i 1961 eller udviklingen siden hen har givet anledning til en grundlæggende kollektiv national selvransagelse. Det gælder hverken retten, eller manglen på samme, til at kolonisere – og til at forvente fuld loyalitet over for den franske nation fra den del af den franske befolkning, der ikke havde samme rettigheder som den øvrige: algerierne. Den dag i dag er en stor del af den nordafrikanske befolkning isoleret i forstæderne til Frankrigs større byer. De har stadig svært ved at opnå en bedre bolig, en uddannelse og et godt job. Kun på papiret har de samme rettigheder som de ”rigtige” franskmænd. Regeringen har også i dag en stærk interesse i at inddæmme kritikken fra forstæderne og fremstille deres indbyggere som kriminelle og farlige. Ligeledes har regeringen en stærk interesse i at bevare et positivt eftermæle for koloniseringen, fordi den er så afgørende for den franske nations selvforståelse. Ydermere understøtter nationens legitimerende og positive selvforståelse samtidig nationens indre sammenhængskraft og udenrigspolitiske styrke. Derfor er det farligt at stille

spørgsmålstegn ved den franske nations selverklærede humanisme og republikanske værdier.

I dag er de unge efterkommere af nordafrikanske immigranter en stadig påmindelse om den blodige Algeriet-krig – og om nationens postimperiale prestigetab. Tabet af Algeriet og de problemer, Algeriet har gennemgået siden selvstændigheden, medførte med tiden en stigende immigration af algeriere (og andre nordafrikanere) til Frankrig. De unge efterkommere af nordafrikanske immigranter er ikke længere tilfredse med at lide i stilhed. Forældregenerationerne var oftest enten isoleret i Algeriet eller levede på bunden af det franske samfund med de farligste job - i nogle tilfælde uden at tale eller skrive fransk. Men deres efterkommere er et produkt af det franske skolesystem og føler sig franske.

Begge hændelser rummer nemlig en sprængfarlig kritik af den franske nation, dens værdier og dens - tidligere civiliserende nu integrerende - mission.

En kritisk stemme

De yngre generationer, særligt med algerisk baggrund, har taget til genmæle mod stigmatiseringen som ballademagere, og forfatterne blandt dem har fået betegnelsen ’beur’-forfattere. De er optaget af at give deres egen såvel som deres forældres generation den kritiske og selvbevidste stemme, der ofte overhøres i mediebilledet. Flere af forfatterne fokuserer netop på at bryde med fortrængningen af demonstrationen den 17. oktober 1961. Ifølge dem risikerer den kollektive franske fortrængning af nationens mørkere sider nemlig at forstærke racismen og forskelsbehandlingen, fordi der aldrig blev taget et opgør med netop de tendenser. Det vil med jævne mellemrum uundgåeligt medføre sociale protester af mere eller mindre omfangsrig karakter. Ydermere skaber fortrængningen af fortiden en fortsat mistillid mellem indfødte franskmænd og efterkommerne af nordafrikanske immigranter, da man på begge sider har tendens til at betragte den anden som fjenden.

Frankrig og Algeriets historie har været tæt forbundet i et mere end 130 år langt kolonistyre. Flere generationer af franskmænd er vokset op med troen på, at det var Frankrigs kolonier, der gjorde Frankrig til en stor nation. Flere generationer har været udstationeret eller bosat i Algeriet med visheden om at være civilisationens forpost. I denne periode er Frankrig blevet italesat som en nødvendighed for Algeriet og omvendt. Efter Algeriets selvstændighed i 1962 blev den udlægning af historien kastet på bålet, men de sociale forskelle og mistilliden består. Forskellen mellem datidens pacifistiske demonstration og nutidens voldsomme uroligheder er stor, men den franske nations svar er umiddelbart det samme: Brutal undertrykkelse og fortrængning af de dybere historiske og kulturelle årsager til problemerne.

Det må og skal anerkendes, at der eksisterer forskelsbehandling i Frankrig, og at den skal høre op. Det kan bl.a. ske ved aktivt at undersøge og understøtte, at immigrationen ikke kun er en byrde men også en styrke for Frankrig.

Det nødvendige opgør

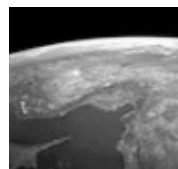
De processer, der ligger bag nationale eksklusioner og konstruktioner af "andethed" - amt de selvforståelser, de understøtter - forsvinder formentlig hverken i dag eller i morgen. Det vidner dybden og diversiteten af nationens fortrængninger om.

Et opgør med den fortrængte demonstration i 1961 kunne ellers have forhindret de voldelige optøjer i forstæderne sidste år, hvis et sådant opgør havde indebåret diskussioner af, hvornår nationens værdier har svigtet - og hvordan de stadig svigter, sådan som forholdene i forstæderne er et bevis på. Det må og skal anerkendes, at der eksisterer forskelsbehandling i Frankrig, og at den

skal høre op. Det kan bl.a. ske ved aktivt at undersøge og understøtte, at immigrationen ikke kun er en byrde men også en styrke for Frankrig. Der må gøres op med idéen om, at den franske nations politiske fællesskab i sig selv kan udviske forskellen mellem franskmænd af forskellig farve, oprindelse og religion. Uden at forfalde til sekterisk multikulturalisme eller kulturel relativisme, må definitionen af franskhed udvides til at kunne rumme flere fortolkninger end dem, der passer på majoritetssamfundet.

Disse ændringer kan kun ske med reelle og solide statistiske data på den etniske fordeling i samfundet, hvilket mangler i dag. Urolighederne i forstæderne er blevet beskyldt for ikke at have en dagsorden, ikke at være artikulerede, ikke at have nogen idealer og kun have destruktion for øje. Men masser af stemmer i det franske samfund har i årevis artikuleret vanskelighederne såvel som de potentielle muligheder ved at være efterkommer af immigranter. De stemmer tilhører 'beur'-forfatterne. Sarkozy og hans tilhængere bør derfor begynde med at lægge deres 'håndbog i hadefuld retorik' fra sig og læse 'beur'-forfatternes indsigtfulde fortællinger om at være ung immigrant i et ofte racistisk Frankrig. I modsat fald graves grøfterne mellem majoritetssamfund og immigranter dybere og resultatet bliver skyttegravskrige, der kan gøre uoprettelig skade.

Artiklen bygger på specialet *L'oubli est un devoir national – en analyse af den franske nations bearbejdning af den algeriske demonstration den 17. oktober 1961.*

Tine Brødegaard Hansen (f. 1978) er cand.mag. i Fransk samt Kultur- og sprogødestudier (fra Roskilde Universitetscenter i 2005). Hun har tidligere skrevet om Storbritanniens postkoloniale problematikker set i forhold til den muslimske organisation Young Muslims samt studeret i

Frankrig. P.t. er hun tilknyttet Kommunikationsforum som freelanceskribent og skal til at skrive for International Horisont.